

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ОХТИРСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
СУМСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО АГРАРНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора

з навчально-виховної роботи

 Олена ГАВРИШ

30.08 2024 року

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Охорона праці в галузі

Освітньо-професійний ступінь	<i>фаховий молодший бакалавр</i>
Галузь знань	<i>19 Архітектура і будівництво</i>
Спеціальність	<i>192 Будівництво та цивільна інженерія</i>
Освітньо-професійна програма	<i>Монтаж, обслуговування устаткування і систем газопостачання</i>
Форма навчання	<i>денна</i>
Загальна кількість годин / кредитів ECTS	<i>90 годин / 3 кредити ECTS</i>
Характеристика навчальної дисципліни	<i>обов'язкова</i>
Форма семестрового контролю	<i>екзамен</i>
Мова викладання	<i>українська</i>
Інформація про викладача, контактна інформація	<i>Більченко Надія Василівна, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист</i>
Розміщення курсу	https://dev1.ocsnau.net/course/view.php?id=104

Силабус розглянуто на засіданні циклової комісії
Протокол № 1 від 30 серпня 2024 року

Голова циклової комісії Василь ФЕНЕНКО

Викладач Надія БІЛЬЧЕНКО

1.МЕТА І ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета викладання дисципліни	Мета вивчення дисципліни полягає у формуванні у майбутніх фахівців умінь та компетенцій для забезпечення ефективного управління охороною праці та поліпшення умов праці з урахуванням досягнень науково-технічного прогресу та міжнародного досвіду, а також в усвідомленні нерозривної єдності успішної професійної діяльності з обов'язковим дотриманням усіх вимог безпеки праці у конкретній галузі.
Завдання вивчення дисципліни	Завдання вивчення дисципліни передбачає забезпечення гарантії збереження здоров'я і працездатності працівників у виробничих умовах конкретних галузей господарювання через ефективне управління охороною праці та формування відповідальності у посадових осіб і фахівців за колективну та власну безпеку.

2.КОМПЕТЕНЦІЇ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Компетентності, яких набувають студенти в процесі вивчення навчальної дисципліни:

Загальні компетентності	ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 10. Розуміння технологічних процесів під час зведення, опорядження, експлуатації, ремонту і реконструкції об'єктів будівництва та інженерних мереж з дотриманням вимог охорони праці та охорони навколишнього середовища.
Програмні результати навчання	РН 16. Раціонально обирати та організувати роботу машин і механізмів, засобів малої механізації під час зведення об'єктів будівництва та інженерних мереж з урахуванням їх технічних характеристик і дотриманням вимог охорони праці та екологічної безпеки РН 18. Приймати ефективні рішення у сфері своєї компетенції у випадках аварій та надзвичайних подій.

3. ПРЕРЕКВІЗИТИ

Передумова для вивчення дисципліни є набуття теоретичних знань та практичних навичок за такими дисциплінами «Основи правознавства», «Вступ у спеціальність», «Безпека життєдіяльності» і «Основи охорони праці». Курс базується також на знаннях, які студенти одержали при вивчанні загально-технічних та професійних дисциплін за обраною спеціальністю.

4. ПОСТРЕКВІЗИТИ

Отримані студентами знання будуть використані при проходженні переддипломної практики і під час роботи над розділом «Охорона праці та навколишнього середовища» в дипломних проектах та в майбутній професійній діяльності.

5.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ з/п	Назви змістовних модулів, тем	разом годин	Аудиторні		Самостійна робота
			лекції	практичні	
1	2	3	4	6	8
1	Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПИТАННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ	21	14	4	3
2	Тема 1 Вступ. Міжнародні норми в галузі охорони праці	2	2		
3	Тема 2 Організація безпеки та здоров'я працівників на підприємствах галузі	4	2	2	
4	Тема 3 Вимоги до розташування і планування об'єктів галузі.	2	2		
5	Тема 4 Небезпечні та шкідливі фактори на об'єктах галузі	2	2		
6	Тема 5 Пожежна та електробезпека на об'єктах галузі	6	4		2
7	Тема 6 Газонебезпечні роботи	5	2	2	1
8	Модуль 2 ВИМОГИ ДО БЕЗПЕКИ ТА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС БУДІВНИЦТВА ОБ'ЄКТІВ ГАЛУЗІ	17	12		5
9	Тема 7 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час проведення земляних робіт	3	2		1
10	Тема 8 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час монтажу розподільчих інженерних мереж.	7	5		2
11	Тема 9 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час приєднання і вводу в експлуатацію інженерних мереж	7	5		2
12	Модуль 3 ВИМОГИ ДО БЕЗПЕКИ ТА ЗДОРОВ'Я ПРАЦІВНИКІВ ПІД ЧАС ЕКСПЛУАТАЦІЇ ОБ'ЄКТІВ	22	16	2	4
13	Тема 10 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування мереж водо- та теплопостачання	3	2		1
14	Тема 11 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування газопроводів і споруд	5	4		1
15	Тема 12 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування газовикористовуючого обладнання	5	4		1
16	Тема 13 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час роботи із ЗВГ	3	2		1
17	Тема 14 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час локалізації і ліквідації аварій на інженерних мережах.	6	4	2	
18	Екзамен	30			30
19	Всього	90	44	6	40

7. ТЕМИ ТА ПЛАН ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
	Модуль 1	
	<p>Тема 1 Вступ. Міжнародні норми в галузі охорони Предмет, місце, зміст завдання і значення навчальної дисципліни. Зв'язок з іншими дисциплінами. Література.</p> <p>Соціальне партнерство (соціальний діалог) в охороні праці. Соціальне партнерство як принцип законодавчого та нормативно-правового забезпечення охорони праці. Соціальний діалог в Європейському Союзі.</p> <p>Охорона праці як невід'ємна складова соціальної відповідальності. Визначення та основні принципи соціальної відповідальності. Міжнародні норми соціальної відповідальності. Стандарт SA 8000 "Соціальна відповідальність". Міжнародний стандарт ISA 26000 "Настанова по соціальній відповідальності". Вимоги до забезпечення охорони праці в структурі соціальної відповідальності.</p>	2
	<p>Тема 2. Організація безпеки та здоров'я працівників на підприємствах галузі Політика в галузі безпеки та здоров'я працівників . Планування. Впровадження і функціонування СУОП. Перевірки і коригувальні дії. Аналіз з боку керівництва.</p> <p>Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємств галузі. Колективні договори</p>	2
	<p>Тема 3 Вимоги до розташування і планування об'єктів галузі та умов праці. Вимоги до розташування об'єктів газового господарства згідно з Правилами безпеки систем газопостачання України.</p> <p>Вимоги до приміщень, в яких використовуються особливо шкідливі речовини.</p> <p>Визначення потреби і обладнання санітарно-побутових і допоміжних приміщень. Енерго - та водопостачання, каналізація, транспортні комунікації.</p> <p>Вимоги Правил безпеки в газовому господарстві до проектування систем газопостачання, відповідність проектної документації вимогам нормативних документів, вимоги до проектних організацій.</p>	2
	<p>Тема 4. Небезпечні та шкідливі фактори на об'єктах галузі. Аналіз умов праці у галузі за показниками шкідливості та небезпечності чинників виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу.</p> <p>Шкідливі речовини, що використовуються на об'єктах галузі. Їх вплив на організм людини.</p> <p>Засоби і заходи захисту</p>	2
	<p>Тема 5. Газонебезпечні роботи Визначення - газонебезпечні роботи. Перелік робіт, що належать до розряду газонебезпечних. Склад і керівництво бригадою. Оформлення допуску на виконання газонебезпечних робіт. Інструктаж робітників перед початком газонебезпечних робіт. Заходи безпеки при виконанні газонебезпечних робіт. Огородження місця роботи.</p>	2

	<p>Тема 6. Пожежна та електробезпека на об'єктах галузі Електробезпека</p> <p>Можливі причини ураження електричним струмом працівників.. Основні захисні заходи, що забезпечують безпечну експлуатацію електроустановок. Захисне заземлення, занулення, аварійне відключення. Вимоги до освітлення робочої зони та об'єктів газового господарства. Вимоги до монтажу штучного освітлення в вибухонебезпечних зонах. Вимоги безпеки при проведенні електровимірювань в колодязях, колекторах..</p>	2
	<p>Пожежна безпека на об'єктах газового господарства</p> <p>Небезпечні та шкідливі фактори, пов'язані з пожежами. Основні причини пожеж на об'єктах газового господарства. "Схема" розвитку пожежі на об'єктах газового господарства. Основні засоби захисту від появи джерел загоряння. Засоби попередження пожежі (пожежна сигналізація). Типи датчиків, системи пожежної сигналізації. Принцип дії системи протипожежної сигналізації. Захист виробничих комунікацій від розповсюдження пожеж</p>	2
	<p>Модуль 2</p>	
	<p>Тема 7 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час проведення земляних робіт</p> <p>Дозвіл на виконання земляних робіт. Огородження траншей і котлованів. Заходи безпеки при розробці ґрунту механізмами та вручну. Робота в охоронній зоні транспортних комунікацій та в житловій забудові. Робота на схилах та в нестійких ґрунтах</p>	2
	<p>Тема 8 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час монтажу розподільчих інженерних мереж</p> <p>Порядок допуску до зварювання сталевих трубопроводів. Вимоги безпеки перед початком зварювальних робіт. Вимоги до обладнання та інструментів. Заходи безпеки при зварювання поворотних і неповоротних стиків.</p>	2
	<p>Тема 8.1 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час монтажу поліетиленових трубопроводів</p> <p>Порядок допуску до зварювання поліетиленових трубопроводів. Вимоги до обладнання та інструментів</p>	2
	<p>Тема 8.2 Ізолювальні роботи</p> <p>Індивідуальні засоби захисту ізолювальника. Вимоги безпеки при приготуванні, транспортуванні бітумної маси/праймера. Ізолювання поворотних і не поворотних стиків.</p>	2
	<p>Тема 9 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час приєднання і вводу в експлуатацію інженерних мереж</p> <p>Вимоги безпеки при приєднанні нової ділянки до діючої мережі газопроводу. Видача нарядів-допусків на газонебезпечну роботу із зазначенням основних заходів безпеки, інструктаж бригади. Допуск до виконання робіт на діючому газопроводі. Заходи по підготовці до врізання: зниження тиску, відключення газу. Попередження про зниження тиску і відключення газу споживачів.. Заходи безпеки при врізанні газопроводу. Контроль за тиском газу в мережі. Продування нового газопроводу. Перевірка щільності місця врізки нового газопроводу.</p>	2

	<p>Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час приєднання і вводу в експлуатацію мереж водо-, тепlopостачання. Вимоги безпеки при приєднанні споживачів до інженерних мереж. Видача нарядів-допусків на вогневі роботи із зазначенням основних заходів безпеки, інструктаж бригади.. Перевірка та випробовування . Інструктаж споживачів.</p>	2
Модуль 2		
	<p>Тема 11 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час експлуатації підземних і надземних газопроводів і споруд Обхід траси газопроводів і перевірка колодязів, підвалів, колекторів на загазованість. Склад бригади. Маршрутні карти, інструменти, газоаналізатори, пристосування для обхідників. Заходи безпеки при спусканні в колодязі (підвали, колектори). Заходи, які проводять робітники при виявленні газу в колодязях, підвалах, колекторах і т.д. Заходи безпеки під час шурфування і буріння, одержання дозволу на виконання робіт. Заходи безпеки при ручному і механізованому бурінні. Визначення наявності газу в пробурених свердловинах. Особливості виконання бурових робіт в зимових умовах.</p>	2
	<p>Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час проведення ремонтних робіт на розподільчих газопроводах Заходи безпеки при виконанні зварювальних робіт на діючому газопроводі. Відключення електроструму і активного протикорозійного захисту. Встановлення електроперемичок при виявленні блукаючого струму. Заміна арматури і пошкоджених ділянок газопроводу. Відключення газопроводу заглушками. Продування дільниці газопроводу після ремонту. Заходи безпеки при продуванні і відбиранні проб газу. Склад бригади.. Правила входу і перебування людей у приміщенні ГРП. Вимоги безпеки при виконанні в ГРП зварювальних (вогневих) робіт. Наряд на виконання газонебезпечних робіт. Склад і керівництво ремонтною бригадою. Інструктаж з техніки безпеки. Види робіт, що вимагають обов'язкового зниження тиску і відключення газу. Заходи безпеки при зниженні тиску і перед відключенням газу, розкриття обладнання і його очищення. Інструмент і запобіжні пристосування для виконання робіт та попередження іскроутворення. Закінчення ремонту обладнання ГРП, продування газом. Налаштування обладнання на заданий режим, перевірка щільності з'єднань.</p>	2
	<p>Тема 12 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування газовикористовуючого обладнання Заходи безпеки при прокладанні газопроводів і встановленні газового обладнання всередині приміщення. Заходи безпеки при профілактичному огляді внутрішнього газопроводу і газового обладнання. Методи визначення щільності діючого газопроводу. Заходи безпеки при усуненні витоків газу на газопроводах і арматурі всередині приміщень. Зниження тиску і відключення газу. Інструмент та пристосування, що використовують при виконанні ремонтних робіт. Безпечна експлуатація газових установок, обладнання і побутових приладів.</p>	2

	<p>Заходи безпеки при експлуатації котелень і печей, що працюють на газовому паливі.</p> <p>Заходи безпеки при проведенні зварювальних робіт у приміщеннях.</p> <p>Заходи протипожежної безпеки при пуску газу.</p> <p>Огляд газопроводів, арматури і приладів у кожному приміщенні, наявність заглушок і металевих пробок.</p> <p>Продування газом газової мережі і газових приладів. Визначення кінця продування.</p> <p>Заходи безпеки при перерві під час пуску газу.</p>	
	<p>Тема 13 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час роботи в системах ЗВГ.</p> <p>Заходи безпеки при експлуатації резервуарних установок зрідженого газу. Перевірка щільності, справності дії арматури і апаратури. Встановлення заглушок, запобіжних клапанів, заміна вентилів. Заходи безпеки при наповненні резервуарів газом.</p> <p>Заходи безпеки при наповненні ємностей шляхом заливання з автоцистерн. Наявність протипожежного інвентарю.</p> <p>Ремонт резервуарів. Склад і керівництво бригадою, її інструктаж, наряд на виконання газонебезпечних робіт. Інструмент і запобіжні пристосування.</p> <p>Пропарювання і промивання гарячим лужним розчином порожніх резервуарів. Відбір повітря. Освітлення робочого місця. Забезпечення повітрям для дихання і нагляд за працівником в резервуарі.</p> <p>Вимоги вибухобезпеки до приміщень газорозподільних станцій.</p> <p>Встановлення приладів, що сигналізують про наявність небезпечної концентрації газу в повітрі газорозподільних станцій та складів.</p>	2
	<p>Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час зберігання і транспортування балонів</p> <p>Заходи безпеки при транспортуванні і зберіганні балонів. Перевірка вентиля і балона перед приєднанням до газопроводу споживача.</p> <p>Контроль за наповненням балонів газом. Зливання залишків з балонів.</p> <p>Пломбування запобіжних клапанів і перевірка манометрів. Паспорт на ємність із зрідженим газом. Термін технічного огляду ємностей для газу.</p> <p>Транспортування ємностей. Зберігання балонів.</p>	2
	<p>Тема 14 Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час локалізації і ліквідації аварій на інженерних мережах.</p> <p>Приклади аварій на об'єктах газового господарства в районі, (області, регіоні)</p> <p>Організація аварійної газової служби. Огородження місця виконання робіт і усунення людей з небезпечної зони. Відключення аварійної ділянки газопроводу. Заходи з попередження розповсюдження газу і полум'я. Визначення місця виходу газу і полум'я.</p>	2
	Ліквідація аварій на об'єктах теплопостачання	2
	Разом	44

8. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Розслідування аварій пов'язаних з використанням газу	2
2	Перевірка та випробовування індивідуальних засобів захисту	2
3	Ліквідація аварії на об'єкті газового господарства	2
	Разом	6

9. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Вид навчальної діяльності	Форма контролю	Кількість годин
1	2	3	4	5
1	Міжнародні норми в галузі охорони Законодавча основа Євросоюзу з питань охорони праці. Охорона праці - частина соціальної політики ЄС. Директиви ЄС з охорони праці. Рамкова директива 89/391/ЄС "Про введення заходів, що сприяють поліпшенню безпеки та гігієни праці працівників".	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
2	Газонебезпечні роботи Засоби індивідуального захисту і перевірка їх справності. Забезпечення працюючих шланговими та ізолюючими протигазами, рятувальними поясами і мотузками до них, застосування світильників.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	1
3	Електробезпека Вимоги до освітлення робочої зони та об'єктів газового господарства.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	1
4	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час проведення земляних робіт Кріплення стінок траншей і котлованів	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	1
5	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час монтажу розподільчих інженерних мереж Вимоги до спецодягу та засобів індивідуального захисту газо- та електрозварювальника	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
6	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час приєднання і вводу в експлуатацію інженерних мереж Інструмент, запобіжні пристосування і засоби пожежогасіння Огородження місця приєднання нового трубопроводу	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	1
7	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування мереж водо- та тепlopостачання Заходи безпеки при спусканні в колодязі (підвали, колектори).	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2

8	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час експлуатації підземних і надземних газопроводів і споруд Заходи безпеки при виконанні робіт по виявленню витоків газу на підземних газопроводах за допомогою спец.автомобіля	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
9	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час обслуговування газовикористовуючого обладнання Інструктаж споживачів газу	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	1
10	Вимоги до безпеки та здоров'я працівників під час роботи в системах ЗВГ Заземлення наземних резервуарів. Захист від блискавки станцій та складів. Протипожежний водопровід. Комплектація пожежного інвентарю.	Самостійне опрацювання матеріалу	Усне опитування	2
Разом				28

10.ВИДИ КОНТРОЛЮ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ

Види контролю:

- **Поточний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання практичних завдань, відтворення виробничих ситуацій).
- **Модульний** (комп'ютерне тестування, фронтальне опитування, виконання практичних завдань).
- **Підсумковий** (екзамен).

11. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ

Оцінювання знань студентів з дисципліни БЕЗПЕКА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ здійснюється за національною чотирибальною шкалою.

Бали	Критерії оцінювання
«Відмінно» («5»)	Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється у повному обсязі, відповідь правильна, обґрунтована, логічна, містить аналіз і систематизацію, зроблені аргументовані висновки. Студент активно працює протягом усього курсу і показує при цьому глибоке оволодіння лекційним матеріалом, здатний висловити власне ставлення до альтернативних міркувань з конкретної проблеми, проявляє вміння самостійно та аргументовано викладати матеріал. Практичне завдання виконане правильно, як з використанням типового алгоритму, так і за самостійно розробленим алгоритмом.
«Добре» («4»)	Оцінюється завдання, що містить відповідні, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу. Студент виявляє знання і розуміння основних положень з

	<p>навчальної дисципліни, певною мірою може аналізувати матеріал, порівнювати та робити висновки. Студент активно працює протягом усього курсу, питання висвітлює повно, висвітлення їх завершено висновками, виявлене уміння аналізувати факти й події, а також виконувати навчальні завдання. У відповідях допущені несуттєві помилки, в усних відповідях – неточні, деякі незначні помилки, має місце недостатня аргументованість при викладенні матеріалу, нечітко виражене ставлення слухача до фактів.</p>
<p>«Задовільно» («3»)</p>	<p>Оцінюється завдання, що містить відповіді, в яких відтворюються основні положення навчального матеріалу на рівні запам'ятовування без достатнього розуміння; студент у цілому оволодів суттю питань з даної теми, виявляє знання лекційного матеріалу, навчальної літератури, намагається аналізувати факти, події, робити висновки, але на заняттях поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача. Дає не повні відповіді на заняттях.</p>
<p>«Незадовільно» («2»)</p>	<p>Оцінюється завдання, що не виконане, або містить відповідні на рівні елементарного відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів, фрагментів навчального матеріалу. Студент виявив неспроможність висвітлити питання чи питання висвітленні неправильно, безсистемно, з грубими помилками, відсутні розуміння основної суті питань, висновки, узагальнення. У відповідях та практичному завданні припущенні суттєві помилки.</p>

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

БАЗОВА

1. Абракітов В. Е. Курс лекцій «Безпека експлуатації систем газопостачання» – Харків: ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2017. – 101 с.
2. Заїченко В. І. Конспект лекцій з курсу «Безпека праці в будівництві» – Х.: ХНУМГ, 2014. – 98 с..
3. Заїченко В. І. Курс лекцій з дисципліни «Охорона праці в галузі» Харк. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. – Х.: ХНУМГ, 2014. – 160 с.
4. Рижков В.Г., Манідіна Є.А., Куріс Ю.В., Троїцька О.О. Безпека газового господарства : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра денної і заочної форм навчання спеціальності 263 «Цивільна безпека» за освітньо-професійною програмою «Охорона праці». Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 170 с.
5. Сафонов В.В. Інженерні рішення з охорони праці при розробці дипломних проектів інженерно-будівельних спеціальностей. – К: „Основа”, 2000.
6. Сідак В.С Дудолак О.С. Комплексні підходи до керування надійністю систем газопостачання. – Харків: 2006. – 248с.

7. Сідак В.С. Інноваційні технології в діагностиці та експлуатації систем газопостачання. – Харків: - 226с.

ДОПОМІЖНА

8. Закон України «Про пожежну безпеку».
9. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення».
10. Закон України «Про об'єкти підвищеної небезпеки».
11. НПАОП 40.1-1.32-01 (ДНАОП 0.00-1.32-01) Правила будови електроустановок. Електрообладнання спеціальних установок.
12. ДСТУ 2.5-38:2008. Улаштування блискавкозахисту будівель і споруд (ІЕС 62305:2006, NEQ) ДСТУ Б В.2.5-38:2008 (43923)
13. ДБН В.2.5-20:2018 «Газопостачання» "Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі і споруди. Газопостачання", (чинні з 01.07.2019 р.);
14. ДБН В.2.5-41:2009 Газопроводи з поліетиленових труб. Частина І. Проектування. Частина ІІ. Будівництво.- К.: Мінрегіонбуд України, 2010.
15. ДСТУ Б В.2.5-29:2006 Інженерне обладнання будинків і споруд. Зовнішні мережі та споруди. Система газопостачання. Газопроводи підземні сталеві. Загальні вимоги до захисту від корозії.
16. ДБН А.3.2-2-2009 Система стандартів безпеки праці. Охорона праці і промислова безпека у будівництві. Основні положення (НПАОП 45.2-7.02-12)
17. НПАОП 0.00-1.76-15 Правила безпеки систем газопостачання. - Х.: Форт, 2015.- 92с.
18. Кодекс 2:2021. Кодекс усталеної практики України. Газорозподільчі системи Рекомендації щодо проектування, будівництва, контролювання за будівництвом, введення та виведення з експлуатації газорозподільчих систем
19. Наказ від 14.02.2007 № 71 Правила технічної експлуатації теплових установок і мереж.
20. Наказ від 27.04.2012 № 734 Про затвердження Порядку проведення технічного розслідування обставин та причин виникнення аварій, пов'язаних з використанням газу в побуті
21. ДБН А.3.1-5:2016 «Організація будівельного виробництва»;
22. НПАОП 0.00-1.30 «Правила безпечної роботи з інструментом та пристроями»
23. Технічні вимоги та правила щодо застосування сигналізаторів вибухонебезпечних концентрацій чадного газу у повітрі приміщень житлових будинків і споруд. - К.: Київ ЗНДІЕП, 1998.- 15 с.
24. ПТЕ СТКЕУ Правила технічної експлуатації систем тепlopостачання комунальної енергетики України, затверджені наказом Держбуду України від 19 січня 1999 року № 9
25. Наказ від 05.07.1995 № 30 Про затвердження Правил технічної експлуатації систем водопостачання та каналізації населених пунктів України
26. НПАОП 0.00-1.15-07 Правила охорони праці під час виконання робіт на висоті

27. НПАОП 0.00-1.81-18 НАКАЗ Про затвердження Правил охорони праці під час експлуатації обладнання, що працює під тиском
28. ДБН А.3.2-2-2009 Охорона праці і промислова безпека у будівництві.
29. ДБН А.3.1-5-2009 Організація будівельного виробництва.
30. ДБН В.1.1-7-2002 Захист від пожежі. Пожежна безпека об'єктів будівництва.
31. НАПБ В.01.034 Правила пожежної безпеки в компаніях, на підприємствах та в організаціях енергетичної галузі України

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. <http://www.mon.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства освіти і науки, молоді та спорту України.
2. <http://www.mns.gov.ua> - Офіційний сайт Міністерства надзвичайних ситуацій України.
3. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України
4. <https://zakon.rada.gov.ua>
5. <http://portal.rada.gov.ua> - Офіційний веб-сайт Верховної Ради України.
6. <http://www.nau.ua> - Інформаційно-пошукова правова система «Нормативні акти України (НАУ)».

14. ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Студент має право:

– вільно висловлювати свої думки усно або письмово, аргументуючи їх знаннями провідних засад конституції, трудового права, освітнього процесу, права тощо;

– вносити пропозиції щодо формування та реалізації власної освітньої траєкторії; активізації власної самостійної пізнавальної діяльності, форм і методів проведення аудиторних занять;

– відпрацьовувати пропущені заняття в установленому порядку;

– отримати індивідуальні консультації у викладача.

Студент зобов'язаний:

– відвідувати заняття всіх видів відповідно до встановленого дирекцією розкладу, запізнення на заняття допускається тільки з поважних причин;

– брати активну участь у роботі під час аудиторних занять, дотримуватися правил етичної поведінки, поважати думки та права інших студентів і викладача;

– виконати індивідуальні завдання – самостійну роботу, підготовка якої є обов'язковою умовою допуску до екзамену.

Студент, який не підготував самостійну роботу, до екзамену не допускається.

Політика щодо дедлайнів та перескладання. Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати впродовж двох тижнів після

завершення дії поважної причини і при наявності документа-підстави (*довідки, розпорядження про індивідуальних графік відвідування тощо*).

Політика щодо академічної доброчесності. У процесі навчання та при підготовці самостійної роботи, виконанні індивідуальних завдань, забороняються плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування.

Політика щодо викладання. Викладання матеріалу лекцій та проведення практичних занять, спілкування зі студентами під час консультацій та контрольних заходів здійснюється державною мовою.

В основу викладання навчальної дисципліни покладено комунікативний метод, що забезпечить ефективне засвоєння професійних компетенцій з питань дотримання вимоги до безпеки у відповідних напрямках підготовки для вирішення професійних завдань, пов'язаних із гарантуванням збереження життя та здоров'я персоналу в умовах небезпечних, аварійних і надзвичайних ситуацій.

Форми та методи навчання:

– Лекції: бесіда, інтерактивне опитування, конспектування, відповіді на проблемні запитання, пояснювально-ілюстративний метод.

– Практичні заняття: експрес-опитування, виконання практичних завдань з метою застосування отриманих знань на практиці, відпрацювання певних навичок, робота з науково-методичною літературою, законодавчими та нормативними актами; аналітичні звіти тощо.

– Самостійна робота: опрацювання літератури (основної, додаткової), конспектування матеріалу, підготовка доповідей фахового спрямування, виконання практичних завдань, виступи на заняттях та інших заходах.